

Bly 44–46 §§ + bilaga 7

Arbetsmiljöer där bly kan förekomma är:

- metallgjuterier
- smältverk
- batteritillverkning
- skrothantering
- målning med blyhaltiga färger
- svetsning/skärning i metall som målats med blyhaltig färg
- tillverkning av emalj, mässings-/tenn-/bronsvaror, vissa plaster, glas/keramik, ammunition.

Kvinnliga arbetstagare, som är yngre än 50 år, ska informeras om att blyexponering under en graviditet kan innebära risk för skador på fostret.

Bly tas upp i kroppen via

Luftvägarna. Inandning av damm, som innehåller bly, är den vanligaste exponeringsvägen i arbetsmiljön. Mängden bly som tas upp via lungorna beror på partikelstorleken. Upp till 50 % av fina partiklar kan gå över till blodet.

Mage och tarm. Bly kan även finnas i glaserade/emaljerade kärl. I viltkött kan blyinnehållande hagel finnas. Upp till 10–15 % av det bly man får in via munnen kan tas upp i mage och tarm. Järnbrist ökar upptaget av bly.

I arbetsmiljön kan blydamm på händer och arbetskläder komma i kontakt med mat, snus, kosmetika med mera och bidra till ytterligare exponering. Det är därför mycket viktigt att

- blyinnehållande damm inte sprids i, eller utanför, arbetslokalerna
- personlig skyddsutrustning, som kan innehålla blyinnehållande damm, inte bärs utanför arbetslokalerna
- mat, dryck, ny "prilla" med mera inte hanteras i arbetslokalerna.

Besvär som kan uppstå

Bly binds i de röda blodkropparna och förkortar deras livslängd, vilket kan leda till blodbrist (anemi). Bly förs med blodet till kroppens olika organ och kan nå foster via moderkakan. Bly kan även utsöndras i bröstmjölk.

Bly kan påverka hjärnan. Ju yngre en person är, desto större är risken för påverkan på minne, reaktionstid, uppfattningsförmåga, sinnesstämning, balans med mera. Foster och spädbarn är särskilt känsliga.

Bly kan påverka nerver i armar och ben och ge domningar, stickningar, känselbortfall med mera. Nerverna i matsmältningskanalen kan också påverkas och ge förstoppning och buksmärtor.

Bly kan skada njurarnas funktion, vilket i sin tur kan leda till högt blodtryck.

Bly inlagras tämligen enkelt i skelettet.

Bly försvinner från kroppen via urin och avföring. Halveringstiden för bly, som är bundet i de röda blodkropparna, är ca en månad.

Halveringstiden för det bly som hunnit inlagras i skelettet, är mellan 5–50 år.

När medicinska kontroller ska anordnas

